

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Sect. 1. Salve Regina.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

duodecim millia ad Christam & Virginem addu- xisse feruntur. Merito itaque de S. Francisci Reli- gione dixerimus: O Felix Viris, de curis saculo- tantum germen redundat saculo, Celi vinum propinans populo, vitali poculo?

Hos omnes, tamquam fructum partus sui, Vir- go rigavit rore caelesti, inebriavit amore suavi- charitate forti, vino caelesti: & quotquot in hac Religione fructum ferunt, & sciant se id ope Vir- ginis facere, quae adhuc nunc plantationem Franci- sci rigat, & rore caelesti perfundit, ut floreat, fron- deat, & fructificet.

Ecce ergo Aqueductus qui egreditur de Para- diso, ad rigandas animas nostras, Christi planta- tionem Ronis per eum defluentis hodie participes sumus, dum de gratia Indulgentiae quam impetra- vit a Filio hodie participamus. Et saepius certe no- bis ad eam recurrendum est, quia anima nostra sicut terra sine aqua est: terra arida, sterilis, deserta, quae debet respirare ad fontem, accedere ad aquaedu- ctum, per quem fons gratiae, ros vitae, aqua saliens in vitam aeternam, ad nos derivantur. In ipsa nun- quam deficiens est haec aqua, semper attingit fon- tem vitae, habet hydriam Samaritanam, qua possit haurire, & si voluerimus, abundanter dabit, riga- bit, inebriabit accedentes ad se sincera voluntate & pietate. Ipsa est Aqueductus, abundantissime irrigans non solum cives caeli, sed & incolae huius mundi, immo & animas purgatorij. Propterea & Indulgentia haec Portiunculae, sive Domus S. Ma- riae Angelorum, prodest Angelis & beatis ad acci- dentalium gloriam: prodest nobis ad peccatorum veniam & gratiam: prodest animabus in purgato- rio ad imminuendam & relaxandam poenam de- bitam Aqua per Mariam, tamquam Aqueductum, derivata, irrigat terram sitientem, exinguit ignem venientem, infundit consolationem, inebriat piam mentem, germinat vitam, patit gratiam, secum nos reducit ad Paradisum unde exiit, comparat glo- riae aeternitatem, per quam tandem inebriabimur ab ubertate domus Dei, & torrente voluptatis po- tabimur in saecula saeculorum.

QVADRIGA MARIE AV- GUSTAE TRACTATUS I.

Res elucidans Antiphonam Marianam Laudis, qua canitur à Pentecoste usque ad Domini Adventum.

INTRODUCTIO,

Audes & Eucomia Deiparae Mariae compendiose descripsimus in speci- ali Opusculo, quo interpretati sumus Hymnum illi pietate melliflua refer- rum, Ave Maria Stella. Adiuuimus & postmodum nonnullarum interpretatione An-

tiphonatum, quas devota & sonora voce Ecclesia illi diversis decantat temporibus. Non omitte- dum fuit, Canticum illud celebre, Salve Regina, cuiusdem Deiparae praeconia complectens, quod a do- ctis examinatum, a serpentibus explanatum, ab v- trisque approbatum, cum iubilo Mater vsurpat Ecclesia, & in ore filiorum suorum optat esse fre- quentissimum. Huius autem primus auctor idem est qui Hymni Ave Maria Stella, Vir scilicet ille à doctrina & sanctitate nominatissimus Hermannus, cognomento Contrarius, Virginis favore doctrinae & pietatem miraculose adeptus, de quo egimus latius in Introductione seu Exordio Hymni su- pradicti. Prosequimur ergo hic Canticum nostrum per singulos Versus, cum in gratia Concionatorum & Pastorum de Virgine frequentius differantur, tum in gratiam piorum omnium Virginis Deipa- rae cultui addictorum, qui lubente auro, & a vide corde, excipiunt Matris suae laudes polymitas & variegatas in diversis Hymnis & Canticis. Tu, o Virgo Mater, illustra intellectum, excita affectum, dirige stylium, ut singula quae hic scribo, in tui Filij tuamque gloriam, lucem videant ut possint dicere: En numine isthaec inchoata sunt tuo: En lumine isthaec absoluta sunt tuo.

Salve Re- gina con- scriptum à S. Her- mano Co- trario.

SEC. I.

SALVE REGINA.

Nonnulli inter Magnates huius saeculi, ex in- genita sibi arrogantia, inferiorum & infimorum salutationes tumido respiciunt supercilio, easque dignantur quasi sublimitate sua indignas. Non sic Maria Deipara; quae licet sit Regina sublimis- ma, & nullius rei indiga, gaudet à nobis in opibus & vilibus quotidie saluari, gaudetque nostras si- bi à nobis miserias exponi, nullum respuit, nullum tamquam importunum rejicit, nulli accessum de- negat ad se, & Regiam suam Aulam.

Salutatio- nes no- stras Be- M. V. libe- ter audit.

Non erat licitum, indurum sacco Regis aulam in- trare. Et in historico Iosaphat refert S. Damasc. à Pa- latij limine, & regijs oculis, communes etiam ma- turae miserias arceri iussas, ut nullus mendicus, & ger, senex, claudus, caecus, alijque id genus malis oblitus, videri à Rege posset. Et contra Regina no- stra hos in conspectum suum venire vult, & à qua- tumlibet vilibus & ærumnosis saluari peroptat. Non solum Angelorum, & spirituum caelestium, Nunquam qui tamquam Principes eam circumstant in mag- nificentiis, sed & nostras salutationes cum benigni- tate & gaudio excipit, & remunerat. Haec ergo Salutatio quotidiana ei sane perplacet Salve Regi- na; si sit cum humilitate de prompta.

Esther. 4.

Nunquam contentis.

Illud verò observandum, quod nostra Salutatio ad Mariam directe, non sit operatio prosperitatis sicut inter homines; quandoquidem in ea om- nis felicitatis reperitur consummatio, quae necit incrementum: sed est congratulatio, quia ei con- gaudemus de illa felicitate, ac de tot donis gratiar & gloriae: quae etiam congratulamur ei & nobis quod

Quales se nostrae sa- lutationi.

quod talem Regnam, talem Matrem, talem Mediatricem & Proceptricem nacti sumus apud Deum Memores ergo beneficij, pie ad eam recurrimus per gratiarum actionem, per piam & humilem salutationem, eique nos ad obsequium offerimus, eam ceteri venerantes.

Salve quid significet. Apoc. 6. 7. Vtenuis observandum, quod vox illa SALVE, vox sit triumphalis, Nā *Salus* frequenter in Scriptura significat idem quod *Victoria*, felicitas, omniumque bonorum copia, quod & *verba illa magna illorum qui amicti stola cum palmis in manibus stabant in cōpectu Agni, inelamant voce magna; Salus Deo nostro, qui sedet super thronum & Agno.* Quasi dicent: Apprecamur, & congratulamur, ac applaudimus toto corde, totā mente, tota voce, Deo & Agno, ob suam victoriam, felicitatem, gloriam a qua omnis quoque nostra dimanat felicitas & gloria. Cum voci respondet in choro triumphali alterno vox Angelorum dicentium *Amen*, & addentium: *Benedictio, & claritas, sapientia, gratiarum actio, honor, & virtus, & fortitudo Deo nostro in sacula seculorum.* Quæ omnia & nos suo ordine Mariæ cum Angelis possumus occinere cum applausu, & implicitè in his verbis continentur, *Salve Regina, Mater misericordiā, vita, dulcedo, & spes nostra,*

Hic etiam dixit Nauar. hanc vocari *Antiphonam Nauarum* quia mox iam in ore habent, vobis tempestas minatur naufragium. Est ergo & vox triumphalis contra tempestates & fulmina, contra acieas potestates & tonitrua, & contra omnia demonia. Immo & contra vocem horrendam iudicij divini, de qua *Plaltes: Vox tonitruus tui in rota.*

Ad hunc effectum eam quodidie celebret decantant Patres Dominicani, sepius per hanc Salutationem Virginis favorem experiri. Vndereferunt eorum Chronica, quod cum novellis hic Ordo variè a demone vexaretur, nam nonnullos eorum demon terretat ignea forma super capita ardente, alijs flammiferos dracones objiciebat, a lios alijs vexabat imaginibus, nec quiescere sinebat, cum, inquam, hæc paterentur, statuerunt Patres Ordinis Deiparam sibi invocandam, & cū publica Processione hac celebri Antiphona saluandam. Factum id; & ludiſtationes cessare. Dumque *Salve Regina* frequentius caneretur via est è celo celorum Regina canentibus adstulit, & ad illa verba, *O dulcis Virgo Maria,* capite inclinato vnā cum illis de loco recedentibus, in celum remigisse.

CANTICUM

Canticum salve. Certe hac Salutatione, quasi voce triumphali & congratulatoria, cum applausu ad Mariam directā, mirè delectari leguntur & Angeli, & SS. Angeli & Viri. Sic testatur Nauar. Scriptor eruditissimus, omni Sabbatho (quod is dies specialiter sit dicatur Deiparæ) auditas olim fuisse voces Angelorum *Salve Regina* decantantium in Ronca-valle, prope fontem, qui dictus est *Fons Angelorum.*

Similem cantum audiebant ordinariè in Sabbatho Angelica voce depromptum circa imaginē B. Virginis de Monte serrato nonnulli opilonces, gregè circa montem illum pascentes. Quapropter cantu & lumine caelesti detecta tandem fuit Imago illa, tot miraculis fulgens, totoque orbe celebris.

S. Bernardo hoc Canticum Virgineum omnino in delictis fuit, vt patet infra; & in Ordine eius frequentatum cum omni devotione scimus. Referebat quidam pius Parochus in villa Pelogæ Diocesis Trevirensis (teste Cæsario) se illud primum didicisse à Cisterciensi Ordine, & quotidie ad omnes horas se solum recitare maximo fructu. Vnde cum semel in agro cingeretur gravissima tempestate, mixta horribili tonitru & fulmine, coactum se fuisse dicebat cum errore confugere ad quandam vicinam Capellam, vbi cum Dominam pro tempestate rogasset coram eius Altari prostratus; mox Matrona virginei cultus ei apparuit, & dixit: *Quia Salve Regina libenter & sepe decantas, nunquam fulmina aut tonitrua te laedet. h. c. que dictis disparuit.* Intellexit autem statim quia ipsa esset clemens illa pia ac dulcis Virgo Maria,

Illud verò planè admirabile ex Chronicis Polonia; quod Patres Prædicatores Sandomiriæ in Polonia hoc triumphale Canticum decantantes, per Martyrium triumphum caelestem sunt consecuti. Etenim supervenientes Schyæ & russi, dū Matti misericordiam, more religioso, illi hoc Canticum occinunt, eos inter voces pias trucidarunt. Fuere autem Martyres triginta novem, quorum martyrium miraculose in Martyrologio pridè est inventum. Quod memoriā planè est dignum. Nocte enim antecedente, dum Novitius Religiosus Martyrologium pronuciare ad diem sequentem incipit, auris litteris novos & insolitos characteres vidit hunc in modum: *Sandomiria passio triginta novem Martyrum.* Leget, an taceret: Abjecto timore, voce cygneæ recitavit aureum Bâctum. Quod dum cernunt Prior, Fratresque, aures litteræ cum notis, *Sandomiria*; inter manus Fratrum legentium sensim evanescere. Inde verò collegerunt Deum sibi parere coronam Martyrij: ad quam se præpararunt; & dum Virgini Matti per triumphale Canticum hoc se offerrent, eam consecuti sunt.

Carmelitana quoque Familia, Virgini de distissima, quodidie hoc Canticum sub vesperam eam salutat, benedicit, honorat; ac illi se offert; quia & Mater huius Familiae reformatae S. Teresæ, agnovit eam esse totius Ordinis Matrem, se autem non nisi humilem ancillam sub illa, cui & Sedem in Choro Prioralem, & Claves primi à se instituit Monasterij commisit; quamque vidit toto tempore quo hac Salutatio decantabatur, apparitione caelesti in te possessionem dicte Sedis, & Clavium sibi oblatarum, in urā dicemus. Sed hæc satis, vt pareat Angelos & Sanctos, curā

Est cōtra fulmina & tempestates.

Balilii Cæsar. 4. Augusti idem se cū melita.

cum in coelis, tum in terris, hac Salutatione Virginali delectari, ac Deiparae, eiusq; Filio gratissimam esse. Nunc singula expendamus eius verba.

SALVE REGINA.

B. V. Regina vocatur & quare. An non merito Regina titulo honoratur Maria, quae regali exorta progentie refulget, suoq; fulgore caelum, terramque, ac vniuersum orbem exornat? An non de illa cecinit Rex & Propheta eius Patens: *Assistit Regina à dextris suis in vestitu deaurato circumdata varietate.* An non, illum genuit, qui habet in femore suo scitrem: Rex Regum, & Dominus dominantium? Hæc igitur, supra quam nihil nisi Deus est, Regina est, quæ iure materno, caelo, terræque præsidet, constituta super omnem creaturam caelestem & terrestrem: vt sicut in nomine Filij eius curuatur omne genu, caelestium, terrestrium, & infernorum, ita & idem fiat in nomine quoque eius, tamquam Matris & Reginae; quia à dominatione Filij Mater nequit esse, seu iuncta.

Apoc. 19. Ipsi etgo sicut & Filio conuenit. *Gyrum caeli circueiuit, & profundum abyssi penetravit, in fluctibus maris ambulauit, & in omni terra stetit: & in omni populo, & in omni gente primatum tenuit.* Quibus omnibus eius sublimè imperium indicatur. Dum enim dicit, *Gyrum caeli circueiuit*, indicat se in caelo dominari. Dum ait, *Abyssum penetravit*, significat se dominari in inferno. Quando addit, *In fluctibus maris ambulauit*, potestas eius super Purgatorio potest designari, vbi poena sunt velut fluctus transientes, & non permanentes. Tandem dum adijcit, *In omni gente primatum tenuit*, in omni terra se dominari satis significat: vbi etiam exercet potestatem in rebelles & superbos, eorum colla calcare potens, sicut & pridem caput serpentis.

Eccl. 24. Rursum ipsa est Regina illa, & Mulier prodigiosa, quæ in Apocalypsi exhibetur de caelo amicta Sole, coronata Stellis, Lunam habens sub pedibus (hoc est, calcans omnem mundi sublunarem varietatem) cui Regina frustra Draco rufus insidiatur. Describitur & in eadem Apocalypsi altera quædam Mulier, purpurâ & auro circumdata, sedens super bestiam coccineam, habens poculum aureum in manu sua plenum abominatione & immunditia, quo tamquam philtro ad se illecebat & dementat Reges, ac Magistros, ac populos: habetque in fronte nomen scriptum: *Mysterium, Babylon magna, mater fornicationum & abominationum terra.* Hæc porro cum facta & supercilio dicit: *Ego sedeo Regina, & non sum vidua, & luctum non videbo.* Sed mendacissime id dicit, quia postea de ea dicitur: *Cecidit, cecidit Babylon illa magna, & facta est habitatio animalium, & eius sceleratores luctus, plagas, mors, excidium, supplicia; & eius sceleratores de delictis inueniunt, omnique infelicitate oppressos, agnoscuntque illud verum esse: Impia sub dulci melle venena latent.* Poma desiderij animæ eorum nem, influxum, ac imperium, quod ei in ore ceciderunt ab eis, & vna hora omnia eis petunt, pompâ desinente in fumum, gloriâ in ignominiam, iecit Pater, ita & Matris. Et enim subiecta est plausu in planctum, luxu in luctum. Quænam est

illa Regina fallax & confusione plena, nisi illa quam Romani Deam Voluptatis vocant, & conuertunt tanquam voluptatum hominumque Dominam, teste S. Aug. *Hæc nempe ubique dominari nititur, & suos sequaces lenocinante poculo inebriare errores, habiles, voluptates, scelera eis proponendo, quibus sicut ant motus mentis, nec videant infelicitatem veritatis eorum incumbentem.*

Huius Reginae se opponit Regina de qua agimus, quæ sola potest dicere: *Sedeo Regina, & vidua non sum, luctum non videbo.* Semper Sponsus & Rex cum ea est, & lætitiâ sempiternâ fulget diadematis instar super caput eius. Habet interim poculum aureum in manu, non felle aut veneno mixtum; sed melle & vino meto: inuita que omnes ad hauriendum ex illo liquorem puritatis & pietatis, fidei & spei, caelestis rosis & amoris, sapientie & veritatis, misericordie & gratie, vite & salutis. Idèd sic eam salutamus hic. *Salve Regina, Mater misericordie, vita, dulcedo, spes nostra salua.* Accedat ad poculum istud quicumque miser est, quicumque æger, quicumque in amatore, quicumque in diffidentia & anxietate; & delectat illecebrosum poculum munditi, vniuersum calicem Babylonis infelicitate inebriantem.

Refert Historia de Viris illustribus Ord. S. Dominici de B. Thaelaureto Indo, Martyre Dominicano, quòd ei in exsili ad Montem Caluarie translato apparuerit Deipara, tradens poculum argenteum pretiosum suavissimo liquore plenum. Kusus eidem rapto ad sacrum Domini sepulchrum tradidit vas aureum, caeleste quoddam manna continens. Dum de priore vase biberet, repente ei insula est cognitio vtriusque Testamenti, & omnium quæ alijs ad eorum salutem tradenda erant. Dum de posteriore vase aureo gustaret; & miram perceptit suauitatem, ac in momento consecutus est scientiam omnium, quæ ad vitam futuram spectant, videntque Beatos in gloria, atque eorum locum & ordinem pro ratione meritorum. O felix poculum à Regina nostra ei datum!

Illud quoque hic obserua, quòd absolute Regina hic vocetur & saluetur Maria, quasi vniuersalissimè: quando que tamen se sic vocat: *Regina caeli, Regina caeli letare, Allouya;* quæ æquæ Regina Cælorum & Angelorum. *Aue Regina, aue Regina, aue Regina Angelorum.* Quia & in Luce inuocatur vt Regina Patriarcharum, Regina Prophetarum, Regina Apostolorum, Regina Martyrum, Regina Confessorum, Regina Virginum, Regina Sanctorum omnium, idque propter regnum quemdam excellentie Principatum, quæ uicines, tam Angelos, quam homines superat dignitate, potestate, gratia & glorie plenitudine, cuiuslibet sint gradus & sanctitatis: & propter directiorem, influxum, ac imperium, quod ei in omnes datum est: quia sicut Filij pedibus omnia subpompâ desinente in fumum, gloriâ in ignominiam, iecit Pater, ita & Matris. Et enim subiecta est Ecclesia militans & triumphans, tamquam Regina

Agost. lib. de Civit. De

Quare ab alijs vocatur.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PADERBORN

gina vniuersalissima, ab omnibus colenda & veneranda, tam in caelis, quam in terris. Dicamus ergo, ille, vt supra duo millia Templorum ei crederent, quod Regina sit, & quidem magis honorata, quam Berfabee a filio, vt pote quia & ipsa Mater est Regis illius Pacifici & Magnifici, qui plusquam Salomon eis occupata in libertatem vendicans. Atque de eo fuit. Dicamus quod Regina sit, sapientia & munificencia Regina Saba longe excellentior. Dicamus quod Regina sit pulchrior quam Esther, & magis exalata. Sicut porro de Regina Esther dicitur, quod eam duae comitarentur ancilla, quarum vna Dominam sequebatur colligens vestimenta destituta, alteri ipsa Esther praedelijs inirebatur; idem de Maria Regina dicere possumus, inquit S. Bonaventura. *Dua ancilla sum, Angelica & humana creatura. Humana sequitur Dominam suam, eius colligens vestimenta, virtutes scilicet & exempla. Angelica est altera, cui in caelo innotuit praedelijs, cuius imperat Potentissima.*

multo scribunt, tanto eum in Virginem affectu fuerit. vt supra duo millia Templorum ei crederent, quod Regina sit, & quidem magis honorata, quam Berfabee a filio, vt pote quia & ipsa Mater est Regis illius Pacifici & Magnifici, qui plusquam Salomon eis occupata in libertatem vendicans. Atque de eo fuit. Dicamus quod Regina sit, sapientia & munificencia Regina Saba longe excellentior. Dicamus quod Regina sit pulchrior quam Esther, & magis exalata. Sicut porro de Regina Esther dicitur, quod eam duae comitarentur ancilla, quarum vna Dominam sequebatur colligens vestimenta destituta, alteri ipsa Esther praedelijs inirebatur; idem de Maria Regina dicere possumus, inquit S. Bonaventura. *Dua ancilla sum, Angelica & humana creatura. Humana sequitur Dominam suam, eius colligens vestimenta, virtutes scilicet & exempla. Angelica est altera, cui in caelo innotuit praedelijs, cuius imperat Potentissima.*

Illud postremo hic addendum, merito Mariam vt Regiam saluam, quam vt ralem supra se Reges & Imperatores, Reginae & Imperatrices, demissimè honorarunt, & coluerunt, agnoscentes illud de ea verum esse: *Per me Reges regnant.*

Quare cum ceteris consumptis, cereus Sancti Iacobi nomine scriptus reluceret, nomen Iacobi patro quasi a Deo impositum fuit, vt scilicet Patroni Hispaniarum nomine potiretur, qui Hispaniae & Christi nomen longe lateque erat propagatus.

Inter Reginas & Imperatrices S. Helena, Pulcheria Augusta, Cunigundis, & innumeræ aliae Reginae & Regum filiae tam honorantur munificentissimis donarijs, immo & Templis extractis eius agnouerunt dignitatem, publicarunt potestatem, postularunt felicitatem. Nam S. Helena Templo illustravit locum, vbi Maria suum peperit Filium in Bethleheem, & vbi sepulta est in Gethsemani, ac alia loca, tum in Terra Sancta, tum Romae, & Neapoli. Pulcheria quoque à tribus Templis in honorem Virginis erectis celebratur ab Historicis. Cunigundis verò erecta Ecclesia & Monasterio, quod vocari vult *Nestra Domina Refugij*, ibidem in die dedicationis Ecclesiae per Episcopos celebriter peracta, seipsum Religioni & Reginae Matri in perpetuum dedicauit.

MATER MISERICORDIA. *Secr. II.*
Acter misericordiae MARIA multis titulis. 1. Quia genuit Christum, per quod misericordiam consecuti sumus, qui & aliquando sacris litteris *Misericordia Dei* vocatur: *Suscipimus Deum misericordiam tuam in medio Templi tui*, hoc est, Christum tuum. 2. Mater misericordiae merito vocatur, per eius intercessionem omne genus misericordiae ad nos prosequitur. Audes Auguit. *Per te habere uiam misericordiam miseri ingrati gratiam, uiam peccatores, sublimia infirmi, caelestia serueni, Deum homines mortales uitam, patriam peregrini.* 3. Mater misericordiae, id est, Mater misericordissima, more Hebraeo loquendo, siue plenissima compassione & misericordia. Sicut Deus ab Apostolo emphaticè nominatur *Pater misericordiarum*, & *Deus totius consolationis*, ita & Mariam diximus merito per antonomasiam, *Mater misericordiarum*, & *totius consolationis Diuam*. Et sicut Deus dicitur Plenus visceribus misericordiae: ita & MARIA plena est visceribus & uerbis misericordiae: & consolationis; ad quae potest accedere quilibet & sugere, quia semper sunt faecunda, semper plena. Et sicut non est oneri infans matri turbidas manus gerenti, sed potius alleuamento, dum eas fugit; ita non est importunem, & misericordiam inueniat. Nec ad Mariam accedere trepidat humana fragilitas, nil austerum in ea, tota suauis est, omnibus offerens lanam & lac. Omnibus omnia facta est sapientibus & insipientibus copiosissima charitate sefecit debitricem, omnibus misericordiam suam aperit, vt de plenitudine eius accipiam uersi. Videsne descriptam à S. Bernardo Mater misericordiae, omnes ad se inuicem? O quam dulce, quam quae suae hoc Mat. & nomen afflicti, MATER MISERICORDIAE. Illam certe misericordiam nos semper altis decet extollere praecentis, etc.

Mater Refugij. ibidem in die dedicationis Ecclesiae per Episcopos celebriter peracta, seipsum Religioni & Reginae Matri in perpetuum dedicauit.

Acter misericordiae MARIA multis titulis. 1. Quia genuit Christum, per quod misericordiam consecuti sumus, qui & aliquando sacris litteris *Misericordia Dei* vocatur: *Suscipimus Deum misericordiam tuam in medio Templi tui*, hoc est, Christum tuum. 2. Mater misericordiae merito vocatur, per eius intercessionem omne genus misericordiae ad nos prosequitur. Audes Auguit. *Per te habere uiam misericordiam miseri ingrati gratiam, uiam peccatores, sublimia infirmi, caelestia serueni, Deum homines mortales uitam, patriam peregrini.* 3. Mater misericordiae, id est, Mater misericordissima, more Hebraeo loquendo, siue plenissima compassione & misericordia. Sicut Deus ab Apostolo emphaticè nominatur *Pater misericordiarum*, & *Deus totius consolationis*, ita & Mariam diximus merito per antonomasiam, *Mater misericordiarum*, & *totius consolationis Diuam*. Et sicut Deus dicitur Plenus visceribus misericordiae: ita & MARIA plena est visceribus & uerbis misericordiae: & consolationis; ad quae potest accedere quilibet & sugere, quia semper sunt faecunda, semper plena. Et sicut non est oneri infans matri turbidas manus gerenti, sed potius alleuamento, dum eas fugit; ita non est importunem, & misericordiam inueniat. Nec ad Mariam accedere trepidat humana fragilitas, nil austerum in ea, tota suauis est, omnibus offerens lanam & lac. Omnibus omnia facta est sapientibus & insipientibus copiosissima charitate sefecit debitricem, omnibus misericordiam suam aperit, vt de plenitudine eius accipiam uersi. Videsne descriptam à S. Bernardo Mater misericordiae, omnes ad se inuicem? O quam dulce, quam quae suae hoc Mat. & nomen afflicti, MATER MISERICORDIAE. Illam certe misericordiam nos semper altis decet extollere praecentis, etc.

Inter Reges, qui scepra sua ac diademata Regnae huic subtrauere, celebrijs est Stephanus Rex Hungariae, qui specialiter uoluit Regnum suum hoc nomine decorari, *Familia S. Mariae*. Nempe illud speciali uoto consecrauerat Virgini, eiusque Festa praerijjs ieiunjs, & singulari solemnitate agimandauerat. Vade & mortens conuocatis Episcopis & Primoribus, manus oculosque ad caelum erigens, sic orabat: *O Regina caelorum, mundi inclyta Reparatrix, tuo patre ocino nouellam hanc Ecclesiam cum Episcopo & Clero commendo, Regnumque eum Primaribus & populo tibi ex integro committo, quibus nunc ultimum uale dicens, animam etiam meam in manibus tuas depono. Sicin ipsi Assumptionis Mariae Solemnitate in caeleste regnum à Regina & Matre sua in caelum est assumptus.*

Acter misericordiae MARIA multis titulis. 1. Quia genuit Christum, per quod misericordiam consecuti sumus, qui & aliquando sacris litteris *Misericordia Dei* vocatur: *Suscipimus Deum misericordiam tuam in medio Templi tui*, hoc est, Christum tuum. 2. Mater misericordiae merito vocatur, per eius intercessionem omne genus misericordiae ad nos prosequitur. Audes Auguit. *Per te habere uiam misericordiam miseri ingrati gratiam, uiam peccatores, sublimia infirmi, caelestia serueni, Deum homines mortales uitam, patriam peregrini.* 3. Mater misericordiae, id est, Mater misericordissima, more Hebraeo loquendo, siue plenissima compassione & misericordia. Sicut Deus ab Apostolo emphaticè nominatur *Pater misericordiarum*, & *Deus totius consolationis*, ita & Mariam diximus merito per antonomasiam, *Mater misericordiarum*, & *totius consolationis Diuam*. Et sicut Deus dicitur Plenus visceribus misericordiae: ita & MARIA plena est visceribus & uerbis misericordiae: & consolationis; ad quae potest accedere quilibet & sugere, quia semper sunt faecunda, semper plena. Et sicut non est oneri infans matri turbidas manus gerenti, sed potius alleuamento, dum eas fugit; ita non est importunem, & misericordiam inueniat. Nec ad Mariam accedere trepidat humana fragilitas, nil austerum in ea, tota suauis est, omnibus offerens lanam & lac. Omnibus omnia facta est sapientibus & insipientibus copiosissima charitate sefecit debitricem, omnibus misericordiam suam aperit, vt de plenitudine eius accipiam uersi. Videsne descriptam à S. Bernardo Mater misericordiae, omnes ad se inuicem? O quam dulce, quam quae suae hoc Mat. & nomen afflicti, MATER MISERICORDIAE. Illam certe misericordiam nos semper altis decet extollere praecentis, etc.

Possemus & plurimos alios hic adungere Reges, Mariam supra se Regiam summo studio uenerantes, sed breuitati consulimus. Illud solum adijcimus, quod de Jacobo primo Aragoniae Rege

MATER MISERICORDIAE. Illam certe misericordiam nos semper altis decet extollere praecentis, etc.

WANTIA